

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GAZETA CZĘSTOCHOWSKA

Częstochowa

Pod kierunkiem
UNITA TRZEBIŃSKIEGO

ADMINISTRACJA
Częstochowa II-ga Aleja Nr. 43

Wzrost na stronie 4-ej.

Cena 3 kop.

Wydawanie codziennie z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 7—8 wieczorem.

КВНТАНИЦЯ

Отпечатанный без предварительной цензуры № 144 газеты „Газета Częstochowska“ заключающий в себя 1 печатный лист доставлен ко мне в канцелярию.

17-go Maja 1910 r.

Полицеймейстеръ
города Ченстохова

Kapitał zakła
raz r
5,50

Wars
(p
Agent
Tary
Agent

Di
ratorów, przy administracji gazety Częstochowskiej (Aleja II № 43) otworzyliśmy

„KANTOR PISM“
który przyjmuje prenumeratę i ogłoszenia do wszystkich pism krajowych i zagranicznych po cenach redakcyjnych

Kosztorysy, wzory ogłoszeń i egzemplarze okazowe pism na żądanie wysyła się bezpłatnie.

Po głosowaniu.
(Korespondencja własna „Gazety“).
Petersburg 26 maja.

Przy niebывалым komplecie 347 posłów odbyło się wczoraj w Dumie głosowanie nad projektem rządowym ustawy ziemskiej dla sześciu gubernji litewsko-białoruskich; 196 głosami przeciw 141 uchwalono przystąpić do szczegółowego roztrząsania projektu.

Mimo tego głosowania, które zakończyło debatę ogólną, sytuacja dziś jest tak samo niejasną, jak przed głosowaniem, i nie pozwala przewidzieć, jakie będą losy ustawy. Jak wiadomo, w komisji ustawa ta doczekała się najpierw szeregu zmian i poprawek, a następnie w całości, dzięki przedziwnej taktyce prawnicy, została odrzucona. W tego powodu do pełnej Dumy została wniesiona w redakcji rządowej. Przedstawiciel rządowy w komisji oświadczył, że rząd na żadne zmiany w projekcie się nie zgo-

wszyszych
ch:
ś-
-ni-
poczy-
rb.
kapitału.
pnosko-
psetw
w.

TYSTA
atowski
od 9—1 i od

Aleja № 8 pierwsza piętra domu p. Rygoskiej.

LEKARZ-DENTYSTA
GREJNIEC
w CZĘSTOCHOWIE,
I Aleja Nr. 10, dom p. Rajcherowej,
Przyjmuje codziennie od 9—1 rano i od 3—7 wiecz.

Poleca Nr. 1 swego wydawnictwa, poświęconego krzewieniu zasad zębolecznictwa wśród mas najszerszych p. t. „Ogólne zasady pielęgnowania zębów i jamy ustnej“. Cena 5 i 10 k. Żądać w księgarniach! 20

dzi; wczorajsze głosowanie jest pozornie zwycięstwem rządu.

Ale tylko pozornie. Bez względu na projekt obok p. Stołypina stanęła tylko prawica i nacjonalisci. Wśród październikowców konsolidacja zdań w tej ważnej sprawie, mimo całego nacisku pp. Gućkowska i Rodzianki, nie udało się. Niektórzy, niezliczni wprawdzie, odważyli się jednak wystąpić wbrew zdaniu większości i głosowali przeciw. Wśród tych, którzy głosowali za, poważna mniejszość, podobno 40 posłów, opowiada się za zmianami w projekcie.

W tem ostatnim oświetleniu rządowa większość 196 głosów zmienia się w mniejszość wobec wspomnianego oświadczenia rządu o niedopuszczalności zmian w projekcie. A rozbić się październikowców w czasie głosowania dowodzi, że coraz bardziej się zmniejsza obóz, stojący bezwzględnie przy p. Stołypinie.

Zwycięstwo rządu w wczorajszym głosowaniu jest jeszcze i z tego powodu tylko pozornem, że wszystkie mowy prawnicy, popierające p. Stołypina, były

bardzo słabe, a mowy opozycji i Polaków, dobre, silne i ekspresyjne. Znamienne było zachowanie się pod wpływem tych mów, październikowca, p. Klimienki, posła czernihowskiego. Pan Klimienko jest to człowiek cichy i skromny, który dotąd dał się poznać tylko z sumiennej pracy w komisjach. Przed samym głosowaniem wszedł na trybunę i przeczytał pierwszy punkt programowej odezwy październikowców, oświadczył, że projekt rządowy o ziemstwach z tą odezwą się nie zgadza i sumiennie nakazuje mu głosować przeciw. Oświadczenie to wywołało w całej Izbie duże wrażenie. Nikt jeszcze nie zadał takiego ciosu październikowcom.

Leżąc co to wszystko znaczy, co znaczy zmniejszanie się wpływu rządu w Dumie, gdy sama Duma z każdym dniem coraz bardziej w znaczeniu i w rządzie i w społeczeństwie traci.

Nie—poseł.

SZKOŁY W OGRODACH.

W ostatnim numerze „Wychowania w domu i szkole“ p. W. Borowski zamieszcza notatkę o szkołach, położonych poza obrębem miast, wśród lasów i ogrodów, którą w całości niemal powtarzamy. W Niemczech szkoły te noszą nazwę „Waldschulen“. Pierwsza taka szkoła została założona w okolicach Charlottenburga. Dzieci codziennie przyjeżdżają do niej rano tramwajem; oprócz nauk otrzymują całodzienne utrzymanie, do domów zaś wracają dopiero wieczorem. System ten pozwala uwzględnić nie tylko wszelkie wymagania higieniczne, ale i do celów dydaktycznych zastosować naukę pogładową w takim stopniu, który w mieście niemożliwy jest do osiągnięcia. Lekcje, zwłaszcza mające styczność z przyrodą, odbywają się zwykle w parku, otaczającym szkołę, dzięki czemu dzieci mają możność poznawania zjawisk natury z pierwszej ręki, a nie drogą martwych opisów i rysunków. Szkoła taka jest czynna przez wszystkie siedem dni w tygodniu, natomiast w ciągu zimowego miesiąca (od grudnia do kwietnia) zajęcia są w niej zawieszane. Lekcje trwają tylko pół godziny.

Wkrótce po stwierdzeniu świetnych wyników tej uczelni, wiele innych miast niemieckich (Drezno, Lubeka, Essen, Kolonia) poszło za przykładem Charlottenburga. Również bliżej zainteresowała się tą sprawą Anglia.

Wydelegowano mianowicie specjalną komisję z ramienia władz municypalnych stolicy do Niemiec; komisja ta wystudjowała dokładnie ten typ szkoły i wkrótce potem na początku 1907 roku otworzyła pierwszą „Omt—Door School“ w okolicach Londynu. Dzieci przybywają do niej o 9 rano, i pozostają do 7-ej wieczorem. Każda klasa składa się najwyżej z dwudziestu uczniów. Trudniejsze lekcje (jak np. rachunki, język obcy) odbywają się przed południem, łatwiejsze zaś—po południu.

W ciągu 1908 r. powstały tego samego typu szkoły w okolicach Bradford,

Halifax oraz innych miastach angielskich.

W Ameryce przybrały one bardziej charakter sanatorjów dla dzieci tuberkulicznych. Oryginalną cechą stanowi to, że lekcje trwają przeciętno tylko 15 minut, natomiast siedem razy dziennie odbywają dzieci ćwiczenia fizyczne. Wielu pedagogów jest zdania, że szkoły, prowadzone na otwartem powietrzu, dają możność nie tylko pod względem fizycznym, ale i duchowym osiągać o wiele lepsze wyniki, niż zakłady naukowe, zbudowane choćby z największym komfortem lecz w obrębie miast i wiosk. To też nic dziwnego, że sfery kompetentne powoływały uczenie, jako dobrodziejstwo nie tylko dla dzieci słabowitych ale i zdrowych, jako powrót do bardziej naturalnych warunków wychowania dzieci, niż te, które wytwarza atmosfera wielkich miast.

Wycieczka rolnicza do Węgier.

Centralne Towarzystwo rolnicze urządziło w roku bieżącym nową wycieczkę ziemian, którzy tym razem udadzą się na Węgry. Wyjazd z Warszawy nastąpi dnia 12 czerwca. Wycieczka potrwa około 10 dni. Mieszkający bliżej granicy mogą przyjechać prosto do Wiednia. Liczba uczestników została ograniczona do 15. Z Wiednia wycieczka tęgoż dnia przybędzie do pobliskiego, już na ziemi węgierskiej się znajdującego Magyiarowar (dobra arcyksięcia Fryderyka, hodowla na wielką skalę, fabryka narzędzi rolniczych, serownia, browar, akademja rolnicza). Dalsza marszruta obejmuje Dioszeg (opas wóldów, wieśka cukrownia i gorzelnia, obredlenie zboż); Budapest (muzeum rolnicze, ministerstwo rolnictwa, Towarzystwo rolnicze, opas świni), Gödöllő (dobra królewskie szkoły pszczelarstwa, hodowla drobiu, leśnictwo), Martonvasar (konie pełnej krwi), Szasberck (owce, nareźdza), Kisber (szkoła mleczarska), Babilona (konie arabskie).

Zgłoszenia przyjmuje biuro centralnego Towarzystwa rolniczego do dnia 1 czerwca.

O uniwersytet w Poznaniu.

Akademja germanizacyjna, założona w Poznaniu w zamiarze utworzenia tam ogniska niemieckiego życia umysłowego, upada. Nie spełnia swego zadania i nie znalazła sympatii w kołach inteligencji niemieckiej. Nie ustaje więc dyskusja na temat podniesienia i rozwinięcia tej instytucji, a w dyskusji tej na plan pierwszy wysunął się projekt przekształcenia akademji na zwykły uniwersytet.

Propozycja ta jednak spotkała się ze stanowczym oporem zarówno kół rządowych, jak i akademickich, w których ponad wszelkimi innymi względami góruje obawa, aby uniwersytet poznański nie stał się nowym ogniskiem polskiego życia

KRUSZYŃSKI I PROSZOWSKI

Częstochowa, Aleja III-ola, dom własny.

Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski

WYKONYWA RZĘBY POMNIKI, ROBOTY BUDOWLANE I SZTUKATERJE. Telefon № 280.

RYDZEWSKI i S-ka
Biuro Techniczne w Częstochowie, Teatral. 13
TELEFON № 1.

Najlepszy krajowy węgiel z kopalni „Hr. Renard“
po k. 95 za korzec sześćcio pud. z dostawą do domów

cią. Otrucie nastąpiło wskutek spożycia blińd grochowych na śniadanie. Jak się okazało, do przygotowanej z wieczora i umieszczonej przy oknie spiznarni mąki, ktoś podsypał arsenikiem. Ślady tej trucizny znaleziono na parapacie okna i na ziemi.

Podjęcie padło na brata zmarłych, procesującego się z nimi o grunt oraz wyrażającego niejednokrotnie pod ich adresem groźby. Posadzony o rozmyślnie otrucie rodzeństwa Stan Kiepczenko został uwięziony.

— Kim był Halley?

Dużo dzisiaj mówi się o komecie Halleya, ale bardzo mało jest takich, którzy wiedzą, kim był Halley. Halley był Anglikiem, nazwisko jego należy za-

tem wymawiać „Hälli”. Astronom ten nie odkrył komety, nazwanej jego nazwiskiem, tylko obliczył matematycznie, że komety z r. 1531, 1607 i 1682 jedną i tą samą były gwiazdą i że w r. 1759 znowu ta gwiazda się pojawi. Stawny ten astronom urodził się w r. 1659 koło Londynu, zmarł w r. 1747 jako dyrektor obserwatorium astronomicznego w Greenwich, które założył Karol II. Halley był w celach naukowych na wyspie św. Heleny, w Ameryce i Afryce i badał tam ruchy planet.

— Waluty zagraniczne.

Marka = 46.24.
Korona = 39.44.
Frs. = 37.54.
F. szt. = 9.48.

PRODUKTA Z SOLI NATURALNEJ DOBYWANEJ Z WODY

VICHY

BRÓSER RZĄDU FRANCUSKIEGO

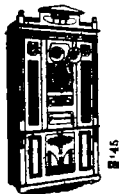
PASTILLES VICHY-ÉTAT 2 lub 3 po każdym jedzeniu
natwiają trawienie.
COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dla preparowania samemu
wody alkalicznej i gazowej.

Zgubiono pasport i bilet na broń z gm. Grabówka, na imię Władysława Majchrzaka złożyć w Redakcji. 1087

Zginęła karta pasportowa na imię Antoniego Brzezińskiego wydana przez Magistrat Częstochowski. 1088
Adwokat Warszawa Wilcza 18 od II-jej 5-6, 1070

Pierwsza Praska
FABRYKA ORKIESTRJONÓW
DIEGO FUCHS W PRADZE

Poleca: Orkiestrjony, zastępujące 5 do 20-tu instrumentów z naciągami ciężarowymi lub elektrycznymi; poznane i wyróżnione na

Wystawie Częstochowskiej
Wyłączny przedstawiciel:
ZDZISŁAW RYLSKI
CZĘSTOCHOWA
Aleja II № 33 Tel. 93.

Fabryka wód mineralnych **„ZDRÓJ”** aptekarza St. Wągrowskiego
w Częstochowie III aleja № 62, tel. 31 Nagrodzona medalami

Picie wód mineralnych ogrzewanych i zimnych na szklanki oraz kefiru w parku miejskim w altanie wprost pawilonu Akc. Tow. „Zawiercie”. Wszystkie wody ściśle podług analizy przyrządzane na wodzie destylowanej i kwasie węglanym płynnym Wyłączna reprezentacja na Częstochowę i Zagłębie napoju orzeźwiającego „Sinalco”. „Sinalco” sprzedają altany należące do fabryki „Zdrój” jedna w parku i w alejach. Żądać „Sinalco” w restauracjach, cukierniach, bufetach kolejowych, składach aptecznych i sklepach kolonialnych. Abonament na Kefir po 15 kop. przyjmują apteki: Niemierko i Bielobrada oraz składy apteczne: Orta i Popiawskiego.

Dostawa wód, lemoniad i sinalco na zabawy i przyjęcia.

H. KOCZAŁSKI & Co, Dom Komisowo-Spedycyjny

Częstochowa, Herby pr., Herby ros. i Granica

Kantor mieści się przy ul. Panny-Maryi Nr. 18 w oficynie na lewo (parter) Telefon 38.
W zakres operacji wchodzi: cienie i ekspedycja towarów przywozowych i wywozowych na warunkach najprzystępniejszych. 148-180-2

„LECH” Kantor Przewozowy

Aleja 3-cia № 55, telef. 328.

Uskuteczna szybko i dokładnie przeprowadzki mieszkań, biur, fabryk i t. p. z gwarancją. Wysła i odbiera wszelkie towary z kolei. Kantor otwarty od 9 rano do 7 wieczór.

Skład Apteczny
Wacława Orzeł

od Lipca r. b.

przeniesiony zostanie
do domu W-nej Wnorowskiej
III Aleja róg ul. Szkolnej

Mydło napolane

z „Stonem w butach”
zostało uznane za najlepszy i najtańszy środek do prania bielizny, jedwabiu, koronek, firanek, dywanów, korytów etc. Wystęgać się podrobiam 908

Binder Urstein Sosnowiec.

Poszukuje się przedstawicieli na Cesarstwo i Królestwo. 906

DLA PRENUMERATORÓW
„Gazety Częstochowskiej”
15 książek za 1 rb. 20 kop.

Na mocy umowy z wydawnictwem „TANIEJ BIBLIOTEKI”, każdy prenumerator „GAZETY CZĘSTOCHOWSKIEJ”, nabyć może niżej wymienione 15 TOMÓW, których cena księgarska wynosi 2 rb. 25 kop. a cenę wyjątkowo zniżoną tylko 1 rb. 20 kop.

Wykaz tomów:

Karol Libelt. **O miłoścu ojczyzny.**
Artur Głeczyński. **Amerykanin.** powieść z życia Kościuszki
H. G. Wells. **Wojna dwóch światów.** powieść fantastyczna, z angielskiego, 2 tomy
Metoda litwa. Nowela autorów litowskich, przełożył Herbaczowski.
A. J. Kuprin. **Olesia,** powieść, tłómaczyła H. Olendzka.
Wł. Trampeński. **Dwa powstania polskie.** Rok 1846 i 1848 oraz Proca w Moabicie.
Z. Bartkiewicz. **Nastroje,** nowele różnych autorów.
W. M. Doroszewicz. **Opowiadania.**
Helena Böhlau **Pół-zwierzę,** powieść w 2 tomach.
Leonidas Andrej. **Żyło ożwiwka,** w 5 obrazach z prologiem.
Edmund Bernstein. **Strach,** jego istota i oddziaływanie.
Piotr Nansen. **Próba ogólna,** nowela.

— Razem 15 tomów za 1.20 kop. —

Zamówienia oraz należność nadsyłać należy do Administracji „Gazety Częstochowskiej”. Zamiejscowi abonenci placą za koszty przesyłki 50 kop. Na życzenie wysła się za zalicz. pocztow. (o 10 k. więcej)

Bron. Kopytowski i Synowie
ZAKŁAD

wyrobów bednarskich

Nagrodzony medalem złotym na wystawie w Częstochowie, poleca swoje wyroby w zakresie tego fachu wchodzące wykonywane sumiennie i terminowo, po cenach umiarkowanych Aleksandrowska Nr. 20 w Częstochowie. 1086

niezawodny środek przeciw węgrom, przystosowany do wszelkim rodzajom ostry
Latem na wsi, na wycieczkach, w podróży, kiedy skóra podlega szkodliwym wpływom słońca, potu, kurzu Boroxyl chroni i znakomicie odświeża twarz jest niezbędnym artykułem toaletowym. (Sprawozdanie kliniki dr. Lustra Kraków, 18 III 1907 r.)
Gł. skład apteka Zamenhela, Warszawa.

Centralna Stacja Elektryczna
w Częstochowie

Oddział Instalacji

Poleca urządzenie instalacji oświetlenia elektrycznego, dostawę, ustawianie i wynajęcie elektromotorów po cenach najniższych.

Wszelkie artykuły elektrotechniczne stale na składzie.
Projekty i kosztorysy bezpłatnie

OKULISTA
Dr. med. ST. MARKOWSKI

b. Asystent Lwowskiej Kliniki Okulistycznej zamieszkał w Częstochowie przy ul. Teatralnej № 13 w domu p. Konowej

Przyjmuje obcych na oczy od 19-12 rano i od 5-6 po południu.

Zginęły 2 weksle

popisane in blanco przez A. J. Piłkowskiego jeden na 1000 rubli drugi na 500 rubli ostrzeżenie przed nabyciem gdyż takost nie mają żadnej wartości. 1074

Slusarz wykwalifikowany, budowlany ze świadectwami poszukuje pracy Szymkowski, Teatralna 8 1076

Do wynajęcia w domu A. 43 Aleja II 1) sklep z całonocnym eleganckim urządzeniem, i elektrycznym oświetleniem, przy sklepie pokój, 2) Cztery pokoje na piętrze z kuchnią i wygodami 999

PRENUMERATĘ i OGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ: Kantor własny Częstochowa Aleja II Nr. 43—w Zawierciu księgarnia p. K. Lubcke i S-ka, — w Rakowie p. Leon Piotrowski.

Warunki prenumeraty. Rocznie rb. 8, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 kop. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową, lub odnośnikiem do domów.

Ceny ogłoszeń. Za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 40, po tekście k. 35, obok tekstu (nadesłane) k. 50 nekrologi k. 20. Drobne ogłoszenia po 3 k. za wyraz. Najtańsze ogłoszenie k. 20.